

JOKE RAES (°1983)

Het organisch universum van Joke Raes vormt een ode aan de verbeelding. Haar herkenbare verfijnde beeldtaal uit zich in tekeningen, aquarellen, fragiele keramische sculpturen en installaties.

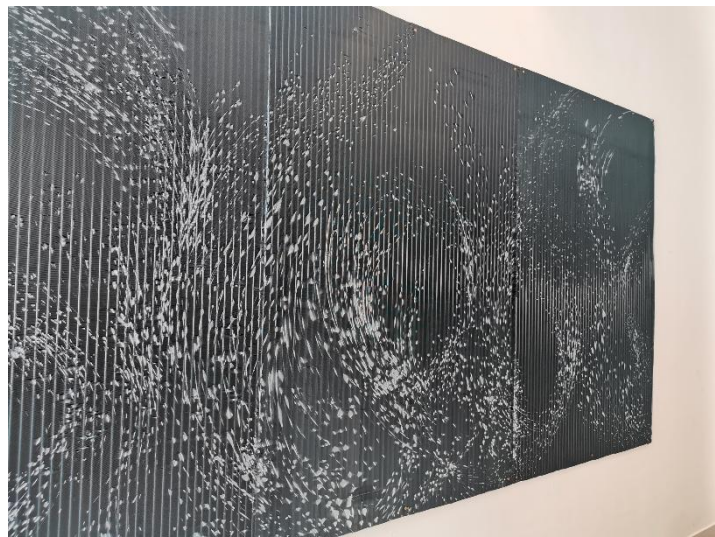
De natuur is voor Joke Raes een onuitputtelijke inspiratiebron. De confrontatie met een woekerende en grenzeloze omgeving tijdens een residentie in tweeduizend en twaalf in het Amazonegebied in Peru heeft haar artistieke praktijk mee gevormd. Het verblijf onder vrij elementaire omstandigheden maakte haar ook bewust van de fragiliteit van de mens en van de relatie van de mens tot de natuur. Hoewel de kunstenaar woont en werkt in Brugge en Gent, begeeft ze zich graag in heel diverse omgevingen. Residenties zijn voor haar werkplaatsen van creatie: je comfortzone verdwijnt en maakt plaats voor nieuwe input.¹ In haar verwondering voor de natuur refereert ze eveneens aan de invloed van de Duitse

¹ Verschillende artist residencies: 2024: Fondation L'Accolade, Paris, 2018: Creative residency Arita, Saga, Japan, 2017: Sundaymorning @ekwc (European Ceramic Workcentre) Oisterwijk, Nederland, 2012: Artist in residence Peru, Amazon forest, Centro SelvaUcayalli, Green village, in the north of the Amazon forest where the Shipibo-Conibopeople are living, Lima, Peru, 2012: artist residency ElSaharaArt Gallery, Dahab, Egypte, 2011: artist residency in Het STUK Leuven, 2011: artist residency Buda in Kortrijk: <https://www.jokeraes.org/experience>

wetenschapper Ernst Haeckel (1834-1919) die tijdens het fin de siècle een werk publiceerde rond de studie van amorfe dieren, kwallen, zeewier en koralen. Het befaamde boek, *Kunstformen der Natur* (1899-1904), toont onder meer gedetailleerde illustraties van tot dan toe nooit eerder geziene ééncelligen.² In de titel verenigt hij kunst, wetenschap en natuur. Haeckels visueel ondersteunde wetenschappelijke ontdekkingen zijn esthetisch verfijnd. De vaak symmetrisch uitgewerkte selectie van micro-organismen en de dieren- en plantenwereld getuigen van een minutieuze observatie. Eenzelfde microscopische precisie vinden we terug in de tekeningen van Joke Raes. Ze laat zich leiden door een organisch groeiend netwerk van golvingen, een flow waar ze naar eigen zeggen in kan verdwijnen en rust in vindt. Oneindig zich voortbewegende lijnen groeien en woekeren intuïtief en lijken in eerste instantie op een specimenverzameling van bijzondere plantensoorten.

Mask X, 2025, 56 x 55 x 11 cm, porselein

Dancing Waves, 2025, aluminium, koper

Het Peruaanse regenwoud legde eveneens de kiem voor haar *Maskerportretten*, die net als de potloodtekeningen en aquarellen, een botanisch geïnspireerde fantasierijke wereld evoceren. Het eerste masker creëerde Raes met het rudimentaire wat voor handen was in Peru: water en aarde (klei). De liefde voor keramiek en glazuren ontstond een aantal jaar later, tijdens residenties bij het *European Ceramic Work Center* in Nederland en bij *Creative Residency Arita* in Japan. Klei is een materie die een voortdurend modeleren en deformereren toelaat. Met een delicate gevoeligheid wriemelen verfijnde vormen onvoorspelbaar over en onder elkaar. Toevalligheden tijdens het proces bepalen mee de creatie. De enige constanten in zowel haar sculpturen als tekeningen zijn de symmetrie en het ovaal. Beide beeldcomponenten ziet ze als kapstukken in de chaos. Toch moet er volgens de kunstenaar een kanttekening bij het aspect symmetrie worden gemaakt. Net als in de natuur bestaan er geen perfect gespiegelde beelden; wat door Raes als een vorm van trompe l'oeil wordt gezien. De representatie van het

² De publicatie van Ernst Haeckel is op dat ogenblik de neerslag van verschillende expeditie, onder andere in Zuid-Italië, waar hij bij Messina marien biologisch onderzoek voerde. *Kunstformen der Natur* was van grote invloed op de vroeg 20ste -eeuwse kunst, architectuur en design en inspireerde zo kunststromingen als de Art Nouveau en het Symbolisme.

masker belichaamt voor de kunstenaar eveneens haar eerste liefde, die van het theater. Vooraleer ze zich toegedee op de beeldende kunsten studeerde Joke Raes woordkunst-drama in Brugge met aansluitend een theateropleiding aan Studio Herman Teirlinck in Antwerpen onder de artistieke leiding van Dora van der Groen (1927-2015).³ De doorlopende serie porseleinen werken zijn geen klassieke maskers of portretten maar objecten die bijna intuïtief ontstaan, wat ze omschrijft ze “als verkeren in een sluimermodus”.⁴ Het spel tussen verschijnen en verdwijnen, onthullen en verbergen wordt gevoed door haar interesse in de ambiguïteit en complexiteit van identiteit. Het fragiele en fluïde karakter van het materiaal is hier als het ware de vertaling van.

Naast natuurlijke materialen, klei en porselein, creëert ze eveneens werk met industriële restanten. Een omschrijving die volgens haar passender is dan afval, wat eerder sporen zijn die we liever niet meer willen zien. Met duizenden restjes kunststof bouwde ze in tweeduizend negentien *Brave Wave*, een driedimensionaal werk in de publieke ruimte.⁵ Het ondefinieerbaar wezen, dat vaag doet denken aan een reusachtige zeeanemoon, lokt een beweging van de toeschouwer uit. De manueel geknipte en gekleefde, aaibare stekels, een maandenlang proces met de hulp van vrienden en familie, gaan visueel trillen als de toeschouwer zich verplaatst. Bij haar recente murale werken neigt de kijker naar eenzelfde performatief gedrag. De gekraste florale en organische motieven in het recuperatiemateriaal van airconditioners veranderen continue naargelang het standpunt. Door de wisselende lichtinval zweven de tekeningen tussen het efemere en het tastbare: percepties die voortdurend haar onbegrensde verbeeldingskracht voeden.

Danielle Wuyts

WEBSITE

<https://www.jokeraes.org/>

PUBLICATIES

De Coninck, B., Raes, J., *Joke Raes - Vivid*, Antwerpen, Hopper & Fuchs, 2025

³ Na haar theaterstudies volgde Joke Raes les aan Sint Lukas Gent en studeerde vervolgens aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten (HISK), eveneens in Gent, waar ze haar beeldende opleiding afrondde in 2016.

⁴ Aan de reeks *Maskerportretten* startte ze in 2017. De oneindige, grenzeloze reeks is intussen uit haar voegen gebarsten: elk jaar maakt ze er een aantal.

⁵ *Brave Wave*, 2019, 300 x 330 x 230 cm, Cultuurcentrum Destelheide, Dworp, België. Het is een permanent werk.

NU & BINNENKORT TE ZIEN

STUDIO (K)NOW, Joke Raes en academiestudenten, 13/12/2025 – 08/02/2026,
kunstenruimte Bogardenkapel, Katelijnestraat 86, Brugge

Het vertekende verhaal (groepstentoonstelling), 31/01/2026 – 22/03/2026, exporuimte
Poortersloge, Kraanlei 19, Brugge

Antwoordtentoonstelling *AiR Biekorf 10.0: Tin*, Joke Raes en verschillende kunstenaars,
11/04/2026 – 7/06/2026, exporuimte Poortersloge, Kraanlei 19, Brugge

BRONNEN

Lezing academie Brugge DKO, 19 december 2025, refter academie Brugge DKO,
Katelijnestraat 86

<https://www.jokeraes.org/>